

deelnemers van de workshop

Contactpersoon

mevr. A. Bon

Hr. J. Vos

Onze referentie

5070679

Datum

13 juni 2017

memo

Samenvatting workshop differentiëren

Samenvatting groepsgesprekken tijdens de workshop differentiëren van de Inspectie van het Onderwijs tijdens het congres opleidingscholen, dd 31 mei 2017

(deze samenvatting is samengevoegd met de resultaten van dezelfde workshop die is gehouden bij de presentatie van de Staat van het Onderwijs dd 12 april 2017)

Vooraf aan de vraag hoe te differentiëren en waar dat te leren, gaat de vraag naar de noodzaak van differentiëren. Het is belangrijk die vraag met elkaar te beantwoorden.

Het gaat om een attitude: er zijn verschillende leerlingen met verschillende behoeften, dus moet je het anders willen doen dan 'teaching in the middle'.

Leren differentiëren in de opleiding

Wat moet er tijdens de initiële opleiding gebeuren om de beginnende leraar voldoende differentiatievaardigheden mee te geven?

- De vraag is of je dit al van een beginnende docent kunt vragen, laat staan van een student die nog heel erg met zichzelf bezig is.
- Toch is het goed om er tijdens de opleiding wel al mee te beginnen, maar dan nog geen wonderen te verwachten. Wel kan verwacht worden dat studenten inzicht krijgen in problematiek rond differentiatie. Dus: inzicht kunnen krijgen in het leren van individuele leerlingen (v.d. Grift).
- De leraren van de lerarenopleiding kunnen het goede voorbeeld geven, door zelf ook te differentiëren. Zij nemen de studenten mee in de overwegingen tot differentiering. Ook op de stageschool - studenten moeten zich niet (hoeven) conformeren aan 'zo doen we het hier'.
- De opleiding kan een basis leggen. Aan het eind van de hoofdfase: kleine differentiaties: werkvormen, tempo en keuzes. En in de eindfase: kleine differentiaties passend bij doelgroep op niveau gebied, b.v. verlengde instructie h/v voor 1 groep en rest klas zelfstandig werken .
- Op het vmbo zul je anders moeten differentiëren
- Oefensituaties
 - Lesson study: lessen ontwerpen en delen
 - Aan groepje lesgeven
- Tijdens de stages kunnen (meer) differentiatieopdrachten opgenomen worden.
- Verder aanscherpen en verfijnen kan dan in de inductiefase

- Ook daarom is van belang dat studenten goede studievaardigheden krijgen: leren- leren, reflectie op eigen kunnen. Weten hoe en wat: levenslang leren.
- Uitwisselen van differentiatievaardigheden tussen verschillende vakken en scholen (niet alleen op niveau, maar ook op vakkennis/leerstrategie/lesstrategie)
- Good practices goed etaleren! Voorbeeld: ervaren VO-docenten die kunnen differentiëren naar de opleidingen halen om colleges te geven aan studenten.
- Basis leggen tijdens de opleiding, maar verder aanscherpen en verfijnen kan dan in de inductiefase
- Ook daarom is van belang dat studenten goede studievaardigheden krijgen: leren- leren, reflectie op eigen kunnen. Weten hoe en wat: levenslang leren.

Leren differentiëren in de school

Wat is er na de initiële opleiding nodig aan coaching/scholing om de differentiatievaardigheden van leraren substantieel te verbeteren?

- Het voordeel van het differentiëren na de initiële opleiding is dat je in de doelgroep werkt. Je kunt dan differentiëren direct ontwikkelen en toepassen. Je doet dit bij voorkeur samen met je collega's voor dezelfde doelgroep.
- Ook hier is het belangrijk om gezamenlijk de mindset te veranderen.
- Je kunt differentiëren door de leerlingen in beeld te krijgen, o.a. door goed contact te maken met de leerlingen, daarna eventueel je vak/eindtermen aanpassen. Ook analyse van de resultaten helpen hierbij
- Zet formatief toetsen in. Dat dwingt docenten op een andere manier naar leerlingen te kijken
- Startende leraren: heldere verwachting na 3 jaar. Hierin begeleiding krijgen van de school (opleiding en school).

Wat moet daarvoor gebeuren?

Wat is ervoor nodig om ervoor te zorgen dat over x jaar alle leraren in Nederland binnen de les (kunnen) differentiëren tussen leerlingen?

- collegiale consultatie
- ict
- Differentiatievaardigheden meer in de opleiding
- Permanent agendapunt bij professionaliseringsactiviteiten
- Attitude ontwikkelen: er zijn verschillende leerlingen met verschillende behoeften, dus moet je het anders willen doen dan 'teaching in the middle'

Samengevat:

- De mindset/houding t.o.v. differentiëren wordt belangrijk gevonden, je moet het willen.
- Visie van de school en het team op differentiëren is belangrijk: Wat verstaan we eronder? Wat willen we bereiken? Hoe bereiken we dat?
- Het belang van voorbeelden wordt onderstreept: goede voorbeelden vanuit en in de opleiding, en van ervaren leraren in de scholen.
- Differentiëren kun/moet je oefenen, die vaardigheden moet je opbouwen. Je kunt klein/ eenvoudig beginnen.
- Daar hoort bij: als docent (willen) blijven leren en reflecteren op het eigen handelen, begeleiding vanuit de school, een helder doel om naartoe te werken (heldere verwachting na 3 jaar).
- Om dit te kunnen leren binnen de stage is samenwerking opleiding/school belangrijk. Bijvoorbeeld: op de stageschool niet conformeren aan 'zo doen we het hier'.
- Er is een rol voor opleiding én school in de inductiefase van leraren.
- En voor zittende leraren: leven lang leren.

De workshop werd verzorgd door:

12 april 2017:

Rikky Dekkers, inspecteur Voortgezet Onderwijs

Suzan Klaver, inspecteur Hoger Onderwijs

Facilitator en mede-bedenker: Kees Sluis, inspecteur Voortgezet Onderwijs

31 mei 2017:

Annelies Bon, inspecteur hoger Onderwijs, A.Bon@owinsps.nl

Johan Vos, inspecteur Voortgezet Onderwijs, J.Vos2@owinsp.nl